

Yalnız ve güzel ülkenin filmi...

■ CANNES'da Jüri Büyük Ödülü'nü kazanan **Bir Zamanlar Anadolu'da**, **Nuri Bilge Ceylan**'ın en iyi filmlerinden biri. Taşrada geçen bir cinayet soruşturmasını anlatan filmdeki genel planlarda Ceylan, "yalnız ve güzel ülke"nin hüznünü yansıtıyor. Film ayrıca Sergio Leone'nin spaghetti westernlerini hatırlatan yakın planları, kahkahalar attıran kara mizah duygusu; **Yılmaz Erdoğan**, **Taner Birsnel** ve **Muhammet Uzuner**'in oyunculuklarıyla dikkat çekiyor.

MEHMET AÇAR YAZDI SAYFA 6'DA

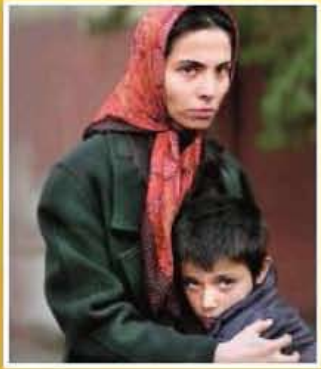

Fırat Tanış, filmde bir zanlıyı canlandırıyor.

TASRADA KAN VAR!

Cannes'da Jüri Büyük Ödülü'nü kazanan "Bir Zamanlar Anadolu'da", Nuri Bilge Ceylan'ın en iyi filmlerinden biri. Taşrada geçen bir cinayet soruşturmasını anlatan film, Leone'nin spaghetti westernlerini hatırlatan yakın planları, bazen kahkahalar attıran kara mizah duygusu ve oyuncularıyla dikkat çekiyor

Filmin notu: 8

Mehmet AÇAR

macar@htgazete.com.tr

NURİ Bilge Ceylan'ın başarı sırlarından biri senaryolarının sağlamlığıdır. "Bir Zamanlar Anadolu'da"da yine ince ince işlenmiş, seyircinin zekâsına ve duyarlılığına güvenen gerçekçi bir senaryoyla yola çıktığı belli. Türk sinemasının en ilginç taşra hikâyelerinden biri olarak tarihe geçecek film, Ceylan'daki Çehov etkisini bir kez daha açığa çıkartıyor. Rus yazar Çehov, taşralıları anlattığı öykülerinde insan ruhunu yakalamayı ve okurlarını hayat üzerine düşünürmeyi başarır. Ceylan ise hayat üzerine söze dökemediği fikirlerini sinema vasıtasıyla paylaşır. Onun filmlerinde kadraj, kamera hareketi, renk ve atmosfer gibi öğeler, sadece hikâye anlatmak için araç olmaktan çıkar, duygu ve düşünceleri yansıtan bir dile dönüşür.

Ceylan, "Bir Zamanlar Anadolu'da"da hayatı ve karakterleri inandırıcı bir biçimde kurar. Taşrada bir ge-

ce yarısı ceset arayarak başlayan ve ertesi günün öğle saatlerine kadar süren cinayet soruşturması, aslında son derece bürokratik ve sıkıcı ayrıntılarla doludur.

BİR ELMANIN PEŞİNDE...

Ceylan'ın kamerası, başlarda bu tatsız, heyecansız gecenin içinde, nereye odaklanacağını bilemeyen bir röntgeni gibidir. Önce sakince gözlemler, sonra yavaş yavaş karakterlerin geçmişine uzanan saklı öyküler bulur. İnsanlar manda yoğurdu, kuzu eti, köye neden morg gerektiği, otopside elektrikli testerenin faydalarından söz eder, birbirlerinin arkasından konuşur, tartışır ve işlerini yapmayı sürdürürken asıl hikâyeler fonda netleşmeye

başlar. Filmin ilk karesinde önce kirli camı, ardından da odak değiştirerek camın arkasındaki üç erkeği gösteren kamera, sonlara doğru artık neye odaklanacağını daha iyi bilir. Bir ara bir elmanın peşine takılarak, neredeyse hikâyeden kopup gitmek isteyen kamera, geri döndüğünde ar-

tık daha kararlıdır. Mesele, linç etmek isteyen kalabalıkla hiç ilgilenmez. Polis, savcı ve doktor arasında odak değiştirerek ilerleyen öykü de, doktorun hayat ve varoluş üzerine düşündüğü anlamlı, hüznü bir öyküye dönüşmüştür artık.

"Bir Zamanlar Anadolu'da", Ceylan'ın giderek ustalaştığının, sinemasının özünü koruyarak farklı işler yapabileceğinin bir kanıtı. Ceylan, filmde Sergio Leone'nin spaghetti westernlerdeki yakın planlarına benzer yorgun, bitkin insan yüzlerini sık sık kullanıyor, bu yüzlerle taşranın ruhuna sızıyor. Bozkırda ilerleyen o üç eski taşıtı ve ceset arayan insanları uzaktan gösteren genel planlarda ise "yalnız ve güzel ülke"nin hüznünü yansıtıyor. **Yılmaz Erdoğan** (komiser), **Taner Birsnel** (savcı), **Muhammet Uzuner** (doktor), **Fırat Tanış** (zanlı), **Ahmet M. Taylan** (Arap) başta olmak üzere tüm kadro çok iyi. Ceylan, kara mizah ve ironiyi etkili bir biçimde kullanıyor, bazı sahnelerde seyirciyi kahkahalarla güldürüyor. Filmin tek kusuru ise biraz uzun olması...